

L.E. proti Řecku (č. 71545/12)

Rozsudek z 21. ledna 2016

Nedostatky ve vyřizování trestního oznámení týkajícího se obchodování s lidským masem. V roce 2004 stěžovatelka přicestovala do Řecka v doprovodu jistého K.A., který ji přislíbil práci v barech a diskotékách, když mu zaplatí 40 tisíc euro a neoznámí nic policii. Při příjezdu do Řecka K.A. stěžovatelce odebral pas a nutil ji k prostituci, kterou byla nucena provozovat dva roky. Během svého pobytu v Řecku, se seznámila s „Nea Zoi“, nevládní organizací, jejímž cílem bylo poskytovat materiální a psychickou podporu ženám nuceným k prostituci. Dne 12. července 2004 stěžovatelka podala žádost o azyl u imigračního úřadu v Aténách. 8. června 2005 byla informována o tom, že jí bylo zajištěno místo v přijímacím středisku žadatelů o azyl vedeného Červeným křížem. Stěžovatelka se však do střediska nedostavila. Dne 29. srpna 2005 byla zadržena policií pro porušení zákona o prostituci a zákona o vstupu a pobytu cizinců na území Řecka. Nakonec však byla osvobozena. V březnu 2006 ji policie zadržela pro prostituci znovu. Stěžovatelka byla odsouzena soudem první instance, avšak osvobozena soudem odvolacím. Dne 2. dubna 2006 náčelník oddělení policie pověřeného cizineckou agendou vydal nařízení o vyhoštění stěžovatelky. Výkon nařízení však byl pozastaven v důsledku nemožnosti jeho praktického vykonání. V listopadu 2006 byla stěžovatelka zadržena ještě jednou, ale později osvobozena. Posléze byla umístěna do vyhošťovací vazby, neboť v Řecku pobývala nelegálně.

V listopadu 2006 podala trestní oznámení proti K.A. a jeho družce D.J. s tvrzením, že byla obětí obchodování s lidmi a že byla oběma nucena k prostituci stejně jako další dvě Nigerijky. Státní zástupce u trestního soudu v Aténách trestní oznámení odmítl s tím, že ze spisu nevyplývalo, že by stěžovatelka byla obětí obchodování s lidskými bytostmi. Dne 23. ledna 2007 stěžovatelka požádala státního zástupce, aby její trestní oznámení přezkoumal a připojila se k trestnímu řízení jako poškozená. V únoru 2007 náčelník oddělení policie pověřeného cizineckou agendou pozastavil vyhošťovací nařízení.

Dne 21. srpna 2007 státní zástupce zahájil trestní řízení proti K.A. a D.J. pro podezření ze spáchání trestného činu obchodování s lidmi. 20. července 2009 bylo soudní řízení přerušeno, protože nebylo možno zjistit místo pobytu obviněných. V květnu 2011 byla D.J. zadržena a umístěna do vazby. Soud pak vydal odsuzující rozsudek, jímž D.J. osvobodil, když konstatoval, že byla též obětí K.A., který ji sexuálně zneužíval. Imigrační úřad pak obnovil stěžovatelce povolení k pobytu až do 2. listopadu 2014.

Před ESLP stěžovatelka namítala, že byla obětí trestného činu obchodování s lidmi, když byla nucena k prostituci. Podle jejího názoru Řecko nedostalo svým pozitivním povinnostem, které jí byly zaručeny článkem 4 Úmluvy.

ESLP nejprve judikoval, že existující legislativa poskytovala stěžovatelce praktickou a účinnou ochranu. Pokud šlo o operativní opatření přijatá k její ochraně, ESLP podotkl, že klíčovým datem byl moment, kdy stěžovatelka na policii prohlásila, že je obětí obchodování s lidskými bytostmi. Od tohoto data policie reagovala ihned, když stěžovatelku předala službě, která se specializovala na potírání obchodování s lidmi. Navíc vyhošťovací řízení nebylo dokončeno a stěžovatelka získala povolení k pobytu. Byl jí sice udělen formální statut oběti obchodování s lidskými bytostmi, avšak pouze devět měsíců po podání trestního oznámení, neboť svědecká výpověď ředitelky Nea Zoi nebyla nedopatřením policie včas zařazena do spisu. Pozdní uznání stěžovatelky obětí daného

trestného činu tak odkrylo zásadní nedostatek v operativních opatřeních, které úřady mohly učinit na ochranu stěžovatelky.

ESLP dále konstatoval, že pokud šlo o účinnost vyšetřování a soudního řízení, D.J. byla zproštěna viny rozsudkem obsahujícím 42 stran s tím, že stěžovatelku nenutila k prostituci. Policejní orgány jednaly promptně a vyšetřování ukončily včas. Nicméně některé procesní aspekty nebyly pro ESLP uspokojivé. Zaprvé, trestní oznámení stěžovatelky státní zástupce zamítl, protože neměl k dispozici svědeckou výpověď ředitelky Nea Zoi. Navíc policie trestní oznámení znovu neprojednala poté, co tato výpověď byla do spisu zařazena a učinila tak až po stěžovatelčině výzvě. Konečně, z neznámého důvodu státní zástupce zahájil trestní řízení až v červnu 2007. V důsledku těchto pochybení nebo opominutí byla lhůta mezi oznámením trestného činu a zahájením trestního řízení proti K.A. a D.J. prodloužena. Zadruhé, některé nedostatky v předběžném vyšetřování postrádaly účinek, takže žádné opatření nebylo přijato poté, co bylo zjištěno, že se K.A. nezdržuje na adrese, kterou měli policisté pod dohledem. Zatřetí jak přípravné řízení, tak vyšetřování vykazovala neodůvodněná zdržení. Konečně, pokud šlo zejména o K.A., hlavního aktéra obchodování s lidskými bytostmi, z trestního spisu jasně vyplývalo, že kromě uvedení jeho jména do rejstříku hledaných osob, nebyl učiněn žádný krok k tomu, aby byl nalezen a předán spravedlnosti.

Za daných okolností ESLP judikoval, že Řecko nedostalo svým procesním povinností, které pro státní orgány vyplývaly z ustanovení článku 4 Úmluvy, k jehož porušení tak došlo.